

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid

datum 7 december 2021

Betreffende wetsvoorstel:

35925 XV

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2022

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 7 december 2021 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: SP, GroenLinks, Volt, PvdA, Fractie Den Haan, D66, ChristenUnie, VVD, SGP, Lid Omtzigt, CDA, JA21 en PVV.

Tegen: PvdD, DENK, FVD, BBB, BIJ1 en Groep Van Haga.

Het Lid Omtzigt wenst geacht te worden tegen dit wetsvoorstel te hebben gestemd.

Aangenomen amendementen

Diverse artikelen

12 (Wuite c.s.) over financiële middelen voor het verhogen van minimumuitkeringen op de BES

Op Bonaire, Sint Eustatius en Saba leeft ongeveer de helft van de huishoudens van een bedrag onder het ijkpunt sociaal minimum. Het lage inkomen en de hoge kosten van levensonderhoud zorgen ervoor dat veel mensen in of op de rand van armoede leven. Het verhogen van het wettelijk minimumloon (WML) en de minimumuitkeringen is één van de manieren om deze armoede te verlichten. Via de motie Wuite c.s. (35 925 IV, nr. 26) heeft de Tweede Kamer de regering opgeroepen om verhoging te realiseren.¹ Het verhogen van de minimumuitkeringen heeft gevolgen voor de Begroting van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het verhogen van het WML komt ten laste van werkgevers.

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 7 december 2021

blad 2

Dit amendement voorziet in financiële middelen voor een verhoging van de uitkeringen op grond van de Algemene weduwen- en wezenverzekering (AWW), de Algemene Ouderdomsverzekering (AOV) en de Onderstand op Bonaire, Sint Eustatius en Saba met 10% (inclusief de reguliere indexatie), met ingang van 1 januari 2022. Er wordt hier structurele verwerking beoogd. De relevante partijen op de eilanden hebben aangegeven dat deze verhoging nodig en mogelijk is. Daarom willen de indieners niet wachten op een volgend kabinet om deze stap te zetten. In tabel 1 zijn de kosten voor de intensivering weergegeven. Hierin zijn, naast de kosten voor het jaar 2022 (zoals genoemd op pagina 1), ook de meerjarige kosten weergegeven.

Tabel 1: Kosten intensivering (x € 1 mln.)

	2022	2023	2024	2025	2026	Cum.
AOV	1,44	1,52	1,61	1,70	1,80	8,07
Onderstand	0,27	0,28	0,29	0,29	0,30	1,43
AWW	0,08	0,09	0,09	0,09	0,09	0,44
Totaal	1,79	1,89	1,99	2,08	2,19	9,94

De dekking voor deze verhoging wordt gevonden in de verlaging van de inkomensondersteuning AOW-gerechtigden (IOAOW) met € 0,72 per gerechtigde per jaar (€ 6 cent per maand) per 1 juli 2022. In totaal gaat het om een ombuiging van € 2,5 miljoen structureel (zie tabel 2). Bij een verlaging met € 6 cent per maand komt, vanwege de afronding van de IOAOW op hele centen, de precieze dekking iets hoger uit dan de intensivering.

Tabel 2: Opbrengsten IOAOW (x € 1 mln.)

	2022	2023	2024	2025	2026	Cum.
IOAOW	1,18	2,38	2,40	2,46	2,52	10,93

In de motie Wuite c.s. (35 925 IV, nr. 26), ingediend tijdens de plenaire behandeling van de Begroting van Koninkrijksrelaties en het BES-fonds voor het jaar 2022, is de regering verzocht om een verhoging van de AOV-gerechtigde leeftijd te verkennen. Hiermee zouden toekomstige verhogingen van de hierboven genoemde uitkeringen gefinancierd kunnen worden.

¹Kamerstukken II 2021/2022, 35 925 IV, nr. 26.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, Lid Omtzigt en het CDA.

Begrotingsstaat artikel 13 Integratie en maatschappelijke samenhang

33 (Belhaj c.s.) over doorgang van het programma Participatie en Taal

Het programma Participatie en Taal is erop gericht asielzoekers te helpen mee te draaien in onze maatschappij. Het programma biedt o.a. ondersteuning bij het vinden van vrijwilligerswerk, begeleiding naar betaald werk en taallessen aan kansrijke asielzoekers.

datum 7 december 2021

blad 3

Voor een verdere succesvolle integratie van nieuwkomers is het belangrijk dat zij kunnen meedoen vanaf dag één. De indieners achten het daarom belangrijk dat het programma Participatie en Taal ook in het jaar 2022 doorgang kan vinden. Dit amendement regelt dat er 1,3 miljoen wordt vrijgemaakt voor het programma Participatie en Taal in het jaar 2022. De dekking wordt gevonden in de niet-juridisch verplichte beleidsondersteunende budgetten van artikel 13.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, Lid Omtzigt, het CDA, JA21 en BBB.

Verworpen amendementen

Begrotingsstaat artikel 2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet Begrotingsstaat artikel 99 Nog te verdelen

5 → 6 (Bromet en Kuiken) over het verhogen van de onderstand op de BES-eilanden

De onderstand, de bijstandsuitkering op de BES-eilanden, is onvoldoende om fatsoenlijk van rond te kunnen komen. Het uitkeringsbedrag bestrijkt, afhankelijk van toeslagen, slechts iets meer dan de helft van het wettelijk minimumloon (WML) op de eilanden, terwijl dit WML op de eilanden al drastisch lager ligt dan in het Europese deel van het Koninkrijk. Ten opzichte van het sociaal ijkpunt vallen de bedragen zelfs nog lager uit. De indieners zijn van mening dat armoede in het Caribisch deel van het Koninkrijk even serieus bestreden dient te worden als armoede in Europees Nederland, waar de bijstand garandeert dat niemand van minder dan 70% van het WML hoeft rond te komen. Met dit amendement wordt een bedrag van € 1 miljoen vrijgemaakt om de onderstand, de AOV en AWW dusdanig te hervormen dat geen inwoner van de BES-eilanden hoeft rond te komen van minder dan 70% van het WML, waarbij de intentie is deze ondergrens op zo kort mogelijke termijn te verhogen naar 70% van het Sociaal Ijkpunt. Gelet op de noodzakelijke termijn voor de invoering is door de indiener beoogd deze hervorming per 1 juli 2022 in te laten gaan. De dekking voor het amendement wordt gevonden artikel 99 (de post Nog onverdeeld) van de begroting voor Sociale Zaken.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, de SGP, Lid Omtzigt, JA21 en BBB.

Begrotingsstaat artikel 2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet

23 (Van Baarle) over financiële middelen voor een landelijk ondersteuningspunt voor alleenstaande ouders

Dit amendement reserveert € 400.000 voor een op te richten landelijk ondersteuningspunt voor alleenstaande ouders. Dit omdat de armoedeproblematiek en de sociale problematiek onder eenoudergezinnen groot is. Door het oprichten van één ondersteuningspunt waar hulp, expertise en belangenbehartiging samenkomen, kan dit ondersteuningspunt een bijdrage leveren om alleenstaande ouders te helpen.

datum 7 december 2021

blad 4

In Nederland bestaan er 589.975 eenoudergezinnen. In ongeveer 89% van deze gezinnen staat er een moeder aan het hoofd. Met 15% is het armoedepercentage onder alleenstaande ouders het hoogste van alle huishoudens. Alleenstaande ouders ervaren ook relatief het vaakst sterke gevoelens van eenzaamheid, vaker nog dan ouderen (15% tegen 9%). Ook zijn zij het vaakst sterk sociaal eenzaam (bijna 18%). Uit onderzoek blijkt dat alleenstaande ouders in onze samenleving nog te vaak klem zitten tussen zorg, werk en beleid. De maatschappij is nog onvoldoende ingericht op alleenstaande ouders en zij vinden minder makkelijk de weg naar ondersteuning. Daar komt bij dat alleenstaande ouders ook vaak minder kunnen steunen op hun sociale netwerk¹.

Met een ondersteuningspunt kunnen alleenstaande ouders die met deze problemen te kampen hebben hulp zoeken. Er is in Nederland nog geen organisatie voor alle alleenstaande ouders. Met voorliggend amendement wordt er een bedrag gereserveerd in de begroting van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor het jaar 2022 om deze organisatie op te richten. De regering moet nog invulling geven aan de aangenomen motie Van den Berge c.s. (Kamerstukken II 2020/21, 30420, nr. 348). Hierin wordt de regering verzocht na overleg met organisaties die zich inzetten voor eenoudergezinnen tot verbetervoorstellen voor hun ondersteuning te komen. Met voorliggend amendement wordt voorzien in een bedrag om invulling aan deze motie te geven door de oprichting van een landelijk ondersteuningspunt voor alleenstaande ouders.

De organisaties Dona Daria en Single SuperMom hebben naar aanleiding van hun ervaring en onderzoek een plan geschreven voor de oprichting van een dergelijk ondersteuningspunt. Hierin wordt uitgegaan van een bedrag van € 400.000. Met dit amendement wordt voor 2022 een subsidiebedrag van deze grootte vrijgemaakt. Dit wordt gedekt uit de niet-juridisch verplichte uitgaven binnen artikel 2, welke in de begroting reeds aangemerkt zijn als bestemd te worden voor het doel subsidies. Hierbinnen is er nog een bedrag beschikbaar voor overige (incidentele) subsidies algemeen (€ 1,0 miljoen). Dit wordt als dekking aangewend.

¹ Zie onder andere: CBS (2020) en Armoede in kaart (SCP, 2019).

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan en BBB.

Begrotingsstaat artikel 2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet

8 → 27 (Van Kent) over financiële middelen voor de geleidelijke afbouw van de dubbele heffingskorting in het referentieminimumloon

Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en het Centraal Planbureau (CPB) hebben in juni 2020 naar buiten gebracht dat de armoede in Nederland een kwart zal toenemen door het huidige beleid. Dit wordt veroorzaakt door de jaarlijkse verlaging van de bijstand, zoals geregeld in de wijzigingswet die gaat over de geleidelijke afbouw van de dubbele heffingskorting in het referentieminimumloon (Kamerstukken II 2010/11, 32 777, nr. 2). De gevolgen worden vooral zichtbaar na 2021. Omdat de gevolgen van deze wetswijziging buitensporig blijken te zijn, wil de indiener de verlaging van de bijstand (de afbouw van de dubbele heffingskorting in het referentieminimumloon) terugdraaien. Dit amendement

datum 7 december 2021

blad 5

regelt de budgettaire middelen hiervoor. De wetwijziging die hiervoor nodig is kan via een spoedwet worden geregeld, waardoor invoering per 1 juli 2022 mogelijk wordt. De kosten in 2022 bedragen, vanwege de invoering halverwege het jaar € 360 miljoen. Dit wordt voor 2022 betaald uit algemene middelen. De kosten in 2027 bedragen € 1,25 miljard. De jaarlijkse kosten van het terugdraaien van de afbouw nemen naar schatting na 2027 elk jaar met ongeveer € 125 miljoen toe. Vanaf 2035 zijn de kosten structureel. De dekking voor de structurele kosten wordt gevonden in een taakstellende verhoging van de vermogensrendementsheffing vanaf € 1 miljoen. Deze kan per 1 januari 2023 worden ingevoerd. Als de jaarlijkse verlaging van de bijstand vanaf 2021 wordt teruggedraaid, dan neemt de toekomstige kans op armoede voor personen in de bijstand met bijna de helft af. Daarmee is dit een uiterst doeltreffende wijze van armoedebestrijding.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan en Lid Omtzigt.

Begrotingsstaat artikel 2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet Begrotingsstaat artikel 9 Nabestaanden

9 → **28** (Van Kent) over financiële middelen voor het afschaffen van de kostendelersnorm

Dit amendement reserveert budget voor de afschaffing van de kostendelersnorm in de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), de Toeslagenwet (TW), de Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO) en de Algemene nabestaandenwet (Anw). In 2015 is de kostendelersnorm ingevoerd. Het invoeren van de kostendelersnorm heeft geleid tot een algehele inkomensachteruitgang voor de betreffende mensen en tot meer armoede. Daarnaast is in de afgelopen jaren gebleken dat juist kwetsbare groepen door de kostendelersnorm in het nauw komen. Hulpverleners geven aan dat de kostendelersnorm kan leiden tot dakloosheid. Volwassen kinderen worden vanwege de kostendelersnorm op straat gezet of vertrekken zelf om hun ouder(s) niet financieel tot last te zijn. De VNG en de G4 luiden hier meermaals de noodklok over. Zij pleiten voor afschaffing. Ook mantelzorgers, personen met een beperking en hun familieleden lijden onder de kostendelersnorm. Familieleden wonen vaak bij elkaar omdat één van hen hulpbehoevend, ziek of gehandicapt is. Mantelzorg wordt door de kostendelersnorm afgestraft en ontmoedigd. Tevens heeft de kostendelersnorm een negatief effect op de hoeveelheid beschikbare woningen. Gezien de vele negatieve en soms dramatische effecten van de kostendelersnorm zijn indieners van mening dat deze moet worden afgeschaft. De afgelopen jaren hebben laten zien dat gemeenten niet uit de voeten kunnen met mogelijkheid om individuele uitzonderingen te maken. Van deze mogelijkheid wordt slechts sporadisch gebruik gemaakt. Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en het Centraal Planbureau (CPB) onderschrijven dat door de afschaffing van de kostendelersnorm het aantal mensen in armoede vermindert. De voor de afschaffing van de kostendelersnorm noodzakelijke wetwijziging staat klaar in het ingediende amendement (Kamerstukken II 2019/20, 35 394, nr. 15) op het wetsvoorstel uitvoeren breed offensief. De invoering van het uitvoeren breed offensief is gepland op 1 juli 2022. De uitgaven voor de afschaffing van de kostendelersnorm zijn structureel € 421 miljoen. De intentie van de indieners is om de

datum 7 december 2021

blad 6

verhoging door te laten lopen in de volgende jaren. De kosten van dit amendement voor 2022 bedragen € 210,5 miljoen. Dit wordt voor 2022 betaald uit algemene middelen. De dekking voor de structurele kosten wordt gevonden in de invoering van een taakstellende digitale dienstenbelasting van € 421 miljoen en kan per 1 januari 2023 worden ingevoerd. Overigens wijzen diverse gemeenten, Divosa en de VNG erop dat een andere vormgeving van de kostendelersnorm weliswaar zorgt voor hogere uitkeringslasten, maar elders binnen het sociaal domein juist kan leiden tot minder overheidsuitgaven, zoals minder uitgaven voor jeugdzorg en maatschappelijke opvang.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD en Fractie Den Haan.

Begrotingsstaat artikel 3 Arbeidsongeschiktheid

7 → **26** (Van Kent) over financiële middelen om de toetredingsdrempel voor de arbeidsongeschiktheid te verlagen

Dit amendement regelt het budget dat nodig is om de toetredings-drempel voor de arbeidsongeschiktheid op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) te verlagen van 35% naar 15%. De Sociaal-Economische Raad (SER) heeft onlangs een advies uitgebracht waarin wordt geadviseerd om deze drempelverlaging door te voeren. Ook wijst de SER op de International Labour Organization (ILO) die al in 2011 heeft geoordeeld dat de ondergrens van 35% op gespannen voet staat met het ILO-verdrag 121. Steeds vaker blijkt dat werknemers die wel ernstig ziek of arbeidsongeschikt zijn, geen uitkering krijgen op grond van de WIA. Dit heeft te maken met de drempel voor een WIA-uitkering in combinatie met de WIA-systematiek. Vooral mensen met lagere inkomens vallen geregeld buiten het vangnet en komen in de bijstand of zonder inkomen te zitten. De indiener vindt dit een slechte zaak en wil het met dit amendement mogelijk maken om de WIA- toetredingsdrempel te verlagen naar 15% arbeidsongeschiktheid. Hiermee wordt voorkomen dat mensen ten onrechte buiten het WIA-vangnet vallen. Dit vereist een wetswijziging die de regering middels een spoedwet kan indienen voor een invoering op 1 juli 2022. De structurele kosten bedragen € 470 miljoen. De kosten voor 2022 bedragen € 9 miljoen. Dit wordt voor 2022 betaald uit algemene middelen. De dekking voor de structurele kosten wordt gevonden in het afschaffen van de 30%-regeling en de extraterritoriale kosten regeling (ETK-regeling). Met deze regelingen hoeven werknemers uit een ander land, die in Nederland werken, geen belasting te betalen over hun extraterritoriale kosten of 30% van hun salaris.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, Lid Omtzigt, BBB, de PVV, FVD en Groep Van Haga.

Begrotingsstaat artikel 13 Integratie en maatschappelijke samenhang

31 → **32** (Becker) over structurele middelen voor organisaties die strijden tegen culturele onderdrukking en voor zelfbeschikking

Het amendement beoogt vanaf 2022 structureel € 300.000 vrij te maken voor middelen die ten goede komen aan een of meerdere organisatie(s) die strijden tegen culturele

datum 7 december 2021

blad 7

onderdrukking en voor zelfbeschikking. De indiener is van mening dat het aanpakken van culturele onderdrukking en het ondersteunen van zelfbeschikking in Nederland nodig is voor een volwaardige integratie van een ieder in de samenleving. Het is van groot belang dat organisaties die de moed hebben op te staan, bij voorkeur vanuit de gemeenschappen zelf en die zich onvoorwaardelijk inzetten voor de vrijheid en tegen eengerelateerd geweld, gesteund worden. Voorwaarde voor de middelen is dat organisaties een effectief bestedingsplan indienen en een aantoonbaar trackrecord hebben om met een integrale, brede aanpak verschillende problemen rond onderdrukking, schadelijke traditionele praktijken, te agenderen, erover voor te lichten en deze ook op te lossen. Met de afgelopen jaren breed gesteunde amendementen (Kamerstukken II 2019/20, 35 300 XV, nr. 28, Kamerstukken II, 2020/21, 35 570 XV, nr. 10) wordt nu geïnvesteerd om de positie van verborgen vrouwen en de positie van lhbt'ers in gesloten gemeenschappen te verbeteren. De Covid-19 crisis heeft ons nogmaals laten zien dat deze vrouwen een groter risico lopen op onveilige situaties en hebben door een gebrek aan of verlies van baan nog minder mogelijkheden om zelfstandig keuzes te maken. Dit amendement zou daarom allereerst moeten bijdragen aan de financiële zelfstandigheid van vrouwen in een afhankelijkheidssituatie in gesloten gemeenschappen door het belang van economische zelfstandigheid beter te benadrukken en te werken aan de zelfstandigheid van deze vrouwen. Vervolgens kan dit geld ieder jaar aan (andere) programma's bijdragen die, vanuit bij voorkeur de gemeenschap, strijden voor zelfbeschikking en tegen onderdrukking. De dekking van dit amendement wordt gevonden door de post «Opdrachten Inburgering en Integratie» op begrotingsartikel 13 (Integratie en maatschappelijke samenhang) van de begrotingsstaat SZW 2021 met € 300.000 structureel te verlagen. Tegelijkertijd wordt de post «Opdrachten Inburgering en Integratie» op begrotingsartikel 13 (integratie en maatschappelijke samenhang) van de begrotingsstaat SZW (2021) met € 300.000 structureel verhoogd.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, Volt, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, het CDA en BBB.

Begrotingsstaat artikel 96 Apparaat

4 (Omtzigt) over een formatiereductie van voorlichters

Dit amendement regelt dat er € 400.000 afgaat van de directie Communicatie in verband met de formatiereductie van voorlichters.

Verworpen. Voor: SP, BIJ1, Volt, DENK, de PvdD, de SGP, Lid Omtzigt, JA21, BBB, de PVV en FVD.